K.k. Theresianische Akademie.

Notatki muzyczne

R. Twardowski

86

Motyw (einf. bal sonata) 29/4

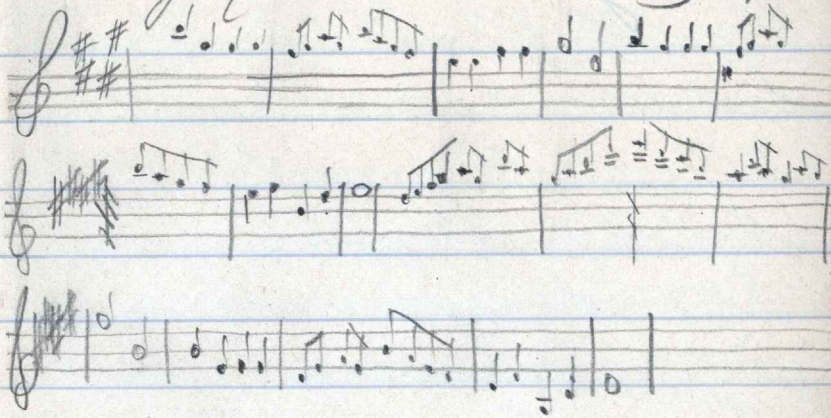

Śpiew żydów do księżyca (10/5 1886)

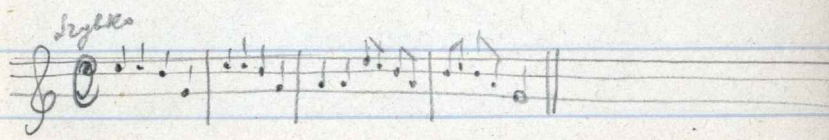

Śpiew chłopców w poniedziałek wielkanocny (26/4 86) rano 3 godz

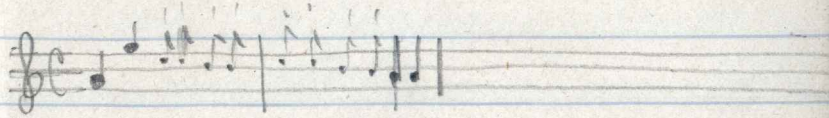

Śpiew (objawiają podczas rekolekcyj)

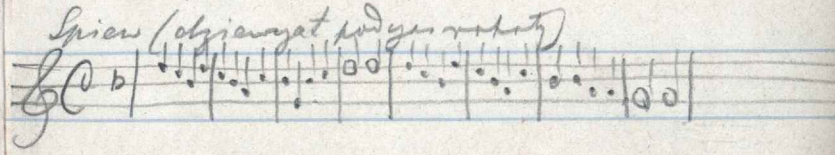

Muzy

Muzyka starożytnych Greków.

Plinius VII. 204 ... Musicam Amphion, fistulam et monaulam Pan Mercurii, obliquam tibiam Midas in Phrygia, geminos tibias Marsyas in eadem gente, Lydios modulos Amphion Dorios Thamyras Thrax, Phrygios Marsyas Phryx, citharam Amphion, ut alii Orpheus, ut alii Linus. Septem choris primum cecinit III ad VII primas additis Terpander; octavam Simonides addidit, nonam Timotheus. Citharae sine voce cecinit Thamyris primus, cum cantu Amphion ut alii Linus. Citharae-

dica carmina composuit Terpander; cum tibiis canere vocis Tregenius Ardalus instituit. (x)

XXIX. (6) Desederuntque hae duae scholae (in Sicilia) et omnes eas damnavit Herophilus, in musicos pedes venarum pulsum descripto per aetatum gradus. Desuta deinde et haec secta est, quae necesse est in ea litteras scire.

II. 22 (84)

Sed Pythagoras interdum et musica ratione appellat tonum quantum abest a terra luna, ab ea ad Mercurium dimidium eius

x) VII. 201 aeneam tubam (invenit) Pisaeus Tyrrhenus.

spatii, et ab eo ad ~~Venem~~
Venerem per tantundem,
a qua ad solem eneplum
a sole ad Martem tonum,
id et quantum ad lunam
ab terra, ab eo ad
Iovem diminidium, et ab
eo ad Saturnum dimi-
dium, et inde eseuplum
ad signifeum. Ita
septem tonis effici
quam diapason har-
moniam vocant, hoc
est universitatem con-
centus. In ea Saturnum
lorio moveri phthongo,
Iovem Phoggio, et in
reliquis simile, eusande
magis quam necessaria

spatii, et ab eo ad ~~Veneren~~
Venerem per tantundem,
a qua ad solem sexcuplum
a sole ad Martem tonum,
idem quantum ad lunam
~~ab terra~~, ab eo ad
Jovem diminidium, et ab
eo ad Saturnum dimi-
dium, et inde sexcuplum
ad signiferum. Ita
septem tonis effici
quam diapason har-
moniam vocant, hoc
est universitatem con-
centus. In ea Saturnum
lorio moveri phthongo,
Jovem Phrygio, et in
reliquis similia, incunda
magis quam necessaria

subtilitate.

XIII. 106. Ad tibiarum cantus expetitur (Lignum lotonis arboris, quam Africa gignit)

XVI. 164. Calamus vero alias totus concavus, quem vocant syringian, utilissimus fistulis, quoniam nihil est ei cartilaginis atque carnis.

XVI. 169 Tertia est harundo tibialis calami, quem auleticon dicebant. (an Orchomenin tes Lee) Hinc erant armamenta ad inclusos cantus, non silendo et religno curae miraculo, ut venia sit argento iam petius cani.

Caedi solebant temperiore usque ad Antigenidem tibi-

cinem; cum adhuc
simplicé musica utesentur,
sub auctuno. Sic praepa-
ratae aliquot post annos
utiles esse esse incipie-
bant, tunc quoque
multo domandae exerci-
tatione et canora tibiae
ipsae docendae, com-
primentibus se singulis,
quod erat illis theatro-
rum moribus utilius.
Postquam varietas acces-
sit et ~~quant~~ cantus
quoque luxuria, caedi
ante solutis coeptae et
fieri utiles in trimatu,
apertioribus carum lin-
gulis ad flectendos so-

nos, quae inde sunt et hodie. Sed tum ea sua quamque tantum harundine congruere persuasum est. erat, et ea, quae radicem antecesserat, laevae tibiae convenire, quae cacumen, dexterae, immensum quantum praelatis quas ipse Cephisus abluisset. Nunc sacrificae Tuscorum e turis, ludicrae vero e loto ossibusque asininis et argento fiunt.

XI. 1724. (Naturae lasciviae dedicata columna) erecta rugarumque ambitu contorta et in leve fastigium exacuta, ut ligras decerent, strepsicerati, quem addacem Africa appellat.

~~Νον~~

Plato de republ. S. 398

Πάντως δήπου, ἦν δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν τὰς ἐθικὰς ὄψεις δεῖν, ὅπερ τὸ μέλος εἰς τρόπον ἑπόμενον. Λόγου τι καὶ ἁρμονίας καὶ ῥυθμοῦ.... Καὶ μὴν τήν γε ἁρμονίαν καὶ ῥυθμὸν ἀκολουθεῖν δεῖ τοῖς λόγοις πῶς δ' οὔ; Ἀλλὰ μέντοι θρήνων τε καὶ οἰκτρῶν ἄφαμεν ἐν λόγοις εἶδος προσδεῖσθαι. Οὐ γὰρ οὖν; Τίνες οὖν θρηνώδεις ἁρμονίαι, λέγε μοι σύ γε μουσικός. Μιξολυδιστί καὶ ἔφη, καὶ συντονολυδιστί καὶ τοιαῦταί τινες. Ὀλίγας ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ἀφαιρεταί ἡ χρήσοντα γόοις καὶ γυναῖξιν ἃς δεῖ σπουδαίας εἶναι, μὴ ὅτι ἀνδράσιν. Πάνυ γε. Ἀλλὰ μὴν μ' ἔθη γε φύλαξιν ἀπρεπέστατον

καὶ μαλακία καὶ ἀρρυθμία. Πάλιν
τίνες οὖν μαλακοὶ καὶ συμπτωτικοὶ
τῶν ἁρμονιῶν; Ταῦτά γε δὴ καὶ
λυδιστί, αἷς γυναῖκες μεθυσκα-
λοῦνται. Ταύτας οὖν ὦ φίλε
δὲ καὶ πολεμικῶν ἀνδρῶν ἔσθ' ὅτι
χρήσει; δυνάμει ἔφη γε· ἀλλὰ
μιξολυδιστὶ σοὶ δωριστὶ δοκοῦσι
καὶ φρύγιστί. Οὐκ οἶδα,
ἔφην ἐγώ τὰς ἁρμονίας ἀλλὰ
κατὰ δεῖπνα ἐστί κυρία τὴν ἁρμονίαν
ἡ ἐν τῇ πολεμικῇ πρᾶξις ὅντων
ἀνδρείων καὶ ἐν πάσῃ βιαίᾳ
ἐργασίᾳ προστάντων δι' μὴ μὴ σαίτω
φθόγγους τινὰ καὶ προσῳδίας, καὶ
ἀποτυχόντων, ἢ τραύματα ἢ ἄλ-
λο τινὸ τοῦ ἰόντος ἢ τέ τινα ἄλλην
συμφορὰν ποιούντων, ἐν πᾶσι τούτοις
παρατεταγμένων καὶ καρτερούντων

αμνημονεύοντες τὴν τύχην. καὶ
ἄλλην οὐδὲν σεμνότητι καὶ
μὴ βιαίῳ ἀλλ' ἑκουσίῳ
πράξει ὅστις, ἢ τινά τε πε-
λόνοῦ τι καὶ δεινόν, ἢ
τύχῃ ~~ὑπὸ~~ υἱὸν ἢ διδαχῇ καὶ
νουθετήσει ἄνθρωπον, ἢ τοῦτον
τὸν ἄλλῳ δεινῷ ἢ διδάσκον-
τε ἢ μεταπείθοντε ἑαυτοῦ
ἐπέρχοντα καὶ ἐκ τούτων πράξαν-
τα κατὰ νοῦν, καὶ μὴ ὑπερηφά-
νως ἔρχοντα ἀλλὰ σωφρόνως τε
καὶ μετρίως ἐν πᾶσι τούτοις
πράττοντα καὶ τὰ ἀπορραί-
νοντα ἀγαπῶντα. τούτους
δύο ἀρμόττει, βίαιον, ἑκούσιον
δεοτυχόντων, εὐτυχοῦντων σωφρό-
νων ἀνδρείων αἴτιος φυλάττειν
μιμεῖσθαι τὰ κλιστα, ταύτας λέγω.

Ἀλλ' ἦ δ' ὅς, οὐκ ἄδικας αἰτίας λείπειν, ἢ δ' ὃς κἀγὼ εἶπον. Θύραν ἦν δ' ἐγώ, πολυχορδίας μὲν οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν δεήσει ἐν τοῖς ᾠδαῖς τε καὶ μέλεσιν. Οὐ μοι δοκεῖ φαίνεται. Τραγῳδίαν δὴ ἄρα καὶ κωμῳδίαν καὶ πάντων δραμάτων, ὅσα ποιητικὰ καὶ πολυαρμονίας ~~[illegible]~~ δημιουργοῦς οὐ δεξόμεθα; Οὐ φαίνομαι λέγων. Τί δέ; αὐλοποιοὺς καὶ αὐλητὰς παραδέξεις τῇ πόλει; ἢ οὐ τοῦτο πολυχορδότατον καὶ αὐτὸ τὰ παναρμόνια αὐλοῦ τυγχάνει ὂν μίμημα; Δῆλα δὴ τοῦτό γε. Λύρας δέ σοι ἦν δ' ἐγώ, καὶ κιθάρας λείπεται καὶ κατὰ πόλιν χρήσιμα· καὶ αὖ κατ' ἀγροὺς τοῖς νομεῦσιν οὐρίγξ ἄν τις εἴη. Ὡς μοῦν

ἴφη, ὁ δόγος ἤμιν ~~φαίνεται~~
σημαίνει. Οὐδίοις, ἦν δ' ἐγὼ
καινὸν ποιοῦμεν, ὦ φίλε, πρίνον-
τες τὸν Ἀπόλλω καὶ τὰ τοῦ
Ἀπόλλωνος ἔργα πρὸ Μαρ-
σύου καὶ τῶν ἐκείνου ἔργων. Μὰ Δί', ἦ δ' ὅς, οὔ μοι
φαινόμεθα. Καινὴ τοίνυν
κόνα, εἶπον ἐπιδείξαμεν
μὲ διακαθαίροντες πόλιν ἢ ἃ
ἄρτι συνῳκίζομεν πόλιν.
Σωφρονοῦντες μὲ ἤμεν ἦ δ' ὅς.

Pl. Rep. 398 a. ὁ λόγος τὸ μέλος ἐκ τριῶν συγκείμενον· λόγου τινὰ ἁρμονίας καὶ ῥυθμοῦ... Καὶ μὴν τήν γε ἁρμονίαν καὶ ῥυθμὸν ἀκολουθεῖν δεῖ τῷ λόγῳ... ἀρμηνώδεις ἁρμονίαι· Μιξολυδιστί καὶ συντονολυδιστί καὶ τοιαῦτα τινες· αὗται γυναικῶν δὴ δεῖ εἶναι, μὴ δὲ ἀνδρόεινα...

Pirón. Dy.

Charakter gam.

Μαλακαὶ καὶ συμποτικαὶ τῶν ἁρμονιῶν· Ἰαστὶ καὶ λυδιστί, αἵπερ χαλαραὶ καλοῦνται....

399 ἁρμονίαν βίαιον ἐκούσιον, δυστυχούντων, εὐτυχούντων σωφρόνων, ἀνδρείαν· δωριστὶ καὶ φρυγιστί...

Polyph.? Οὐκ ἄρα πολυφωνίας γε
οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν
δεήσει ἐν τῇ ὠιδῇ
καὶ μέλεσιν.

Instr. polyph.? Τριγώνων καὶ πηκτίδων
καὶ πάντων ὀργάνων, ἃ δὴ
πολύφωνα καὶ παναρ-
μόνια. . . .
ἀυλοποιοῦ δ' αὐλητοῦ . . .
. . . ἢ οὐ τοῦτο πολυλλυ-
δότατον καὶ αὐτὰ τὰ παν-
αρμόνια αὐλοῦ τυγχάνει
ὄντα μίμημα ; . .

Homoph. instr. Λύρα δή σοι καὶ
κιθάρα δεῖ πεῖται καὶ
. . . σύριγξ . . .

Πιεσὴν 400 ῥυθμοὺς . . . οὓς ἰδόντι
τοῦ πόδα τῇ τοιούτῳ λόγῳ
διαγράψειν ἔοικεν καὶ τὸ

μέλος, ἀλλὰ μὴ δόξῃ
ποτὲ τεκαὶμέλει...
... Ἐν τοῖς φόβοις τέτταρα Melodya
(τέλη, βέξεις αἱ πάσαι ἁρμο-
νίαι πάσκουσαι...

Plat. de musica.
Aristides Quintilianus de musica liber.
Euclid introd. harm.
Aristoxenos harm. elem. +
Boethius de musica
Lucian harm.
Plutarch de epbl. Chorou. de Paros

Gevaert Histoire et Théorie de la musique dans l'antiquité
Gand 1875

Sextus empiricus VI. Buch
Augustinus de Musica (D N?)
Roger Bacon opus tertium
(London 1859 herausgegeb. v. J.S. Brewer)